

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Raportti nostaa hyvin esille monia keskeisiä kulttuurialan kehittämishaasteita. Monet näistä haasteista olivat olemassa jo ennen korona-aikaa, mutta kulttuurikentän tilanne on vaikeutunut oleellisesti muutaman viime vuoden aikana ja alan jälleenrakennus on vasta käynnistynyt.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

Raportin toimenpide-esityksistä tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa ovat tasa-arvoinen mahdollisuus nauttia kulttuurista maan eri osissa ja eri

väestöryhmien parissa, kulttuurin rahoituksen lisääminen ja kehittäminen sekä freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantaminen ja palkkatyön,

yrittäjyyden ja muiden tulomuotojen yhteensovittaminen.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Esitysten toteuttamiseen seuraavalla hallituskaudella vaikuttaa ensisijaisesti kansanedustajien ja eri puolueiden sitoutuminen raportissa esitettyjen

toimenpiteiden toteuttamiseen ja riittävän rahoituksen varaaminen hallitusohjelmaan.

Lukukohtaiset kommentit

Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kulttuurin arvostuksen keskeinen huomio, että kulttuuri koskettaa kaikkia, ja sitä on kaikkialla, on tärkeä ja keskeinen havainto kulttuurialan kehittämisessä.

Eri hallinnonalojen yhteistyön tiivistäminen on tärkeää ja toimenpide-ehdotuksena oleva kulttuurin ja luovien alojen edistämiseen liittyvien hallinnonrajojen ylittävien haasteiden ratkaiseminen on kannatettava tavoite.

**Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kokonaistavoite kulttuurialan rahoituksen lisäämisestä valtion talousarviossa, valtion ja kuntien rahoituksen yhteisvaikutuksessa sekä kannustimien kehittäminen yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi vahvistamaan kulttuurisektorin taloutta on toki kannatettava, mutta käytännössä tämä muodostaa erittäin ison haasteen.

Yksityisiä henkilöitä koskeva yksityisten lahjoitusten verovähennysoikeiden laajentaminen tieteestä taiteeseen olisi tärkeä askel taiderahoituksen tukemisessa.

Toteamus "kuntien on huolehdittava kulttuurin edistämistehtävästään ja kulttuurin rahoituksesta" vaatii useissa kunnissa selkeän lisäpanostuksen henkilöstöön ja rahoitukseen. Miten tämä onnistutaan tekemään julkisen hallinnon talouden liikkumisvaran kavetessa, on iso haaste maamme kunnille. Raportissa mainittu yksityisen rahoituksen kasvattaminen on vaikeaa väestöltään pienillä alueilla.

**Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Toimenpiteet, joilla luodaan taide- ja kulttuurialle toimivia yrittäjyyden ja ansainnan malleja ja niille soveltuvia tukimuotoja ovat kannatettavia.

Luovan talouden osalta kannattaa huomioida alan erilainen tilanne suurissa asutuskeskuksissa ja haja-asutusvaltaisissa maakunnissa. Instituutioiden ja taiteen vapaan kentän monipuolisen yhteistyön tiivistäminen ja taloudellisten mahdollisuuksien luomien on ensiarvoisen tärkeää.

**Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantaminen sekä palkkatyön, yrittäjyyden ja muiden tulomuotojen yhteensovittamisen helpottaminen on tärkeä seikka taiteen ammattilaisten toimeentuloedellytysten kehittämiseksi.

**Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kulttuurin osallistamisen tavoite "Kulttuuriin kasvetaan ja kasvatetaan. Kaikkien täytyy saada osansa kulttuurista lapsuudesta alkaen koko eliniän ajan" on esityksen keskeinen tavoite. Huomioitavaa tämänkin asian kohdalla on, että alueelliset erot maan eri osissa ovat varsin suuret, ja toimenpiteissä vaaditaan merkittäviä alueellisia ja paikallisia toimia.

Toimenpide-ehdotus "valtio ja kunnat turvaavat kulttuuripalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kunnissa" edellyttää selkeää lisäresurssointia nykyiseen tasoon verrattuna. Valtion kohdennettu valtionavustusrahoitus yhdenvertaisuuden turvaamiseksi on tärkeä.

Taiteen edistämiskeskuksen alueellisen läsnäolon ja yhteistyön vahvistaminen kuntien, taiteilijoiden, taideyhteisöjen, maakuntaliittojen kanssa on

kannatettava ajatus kulttuurin edistämisessä alueellisesti eri väestöryhmien parissa. Toki tämäkin tavoite vaatii Taiken alueellisten yksiköiden selkeää vahvistamista.

Hyvärinen Marika
Lieksan kaupunki